

Selectielijst
Black history month
maart 2023

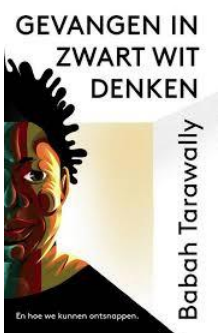
We have a dream! : racism vroeger en nu / Bely; Laeken, Van. - Antwerpen: Houtekiet, 2022. - 309 p.. - ISBN: 978-90-8924-731-5. Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 weha

Dit boek brengt een overzicht van de geschiedenis van het racisme. Aan bod komen de vroege en latere slavernij, de Ku Klux Klan, kolonialisme, de Holocaust, apartheid, Vlaams Blok en #BlackLivesMatter. Ook de pseudowetenschappelijke theorieën die aan de basis liggen van racisme worden overlopen. Daarna biedt het boek een beeld van racisme en discriminatie in de hedendaagse samenleving. De auteurs gaan na op welke manier racisme en discriminatie zich manifesteren in het onderwijs, de arbeidsmarkt, de woningmarkt, politiek en justitie, de politiek, de culturele sector, de sport en de (sociale) media, en belichten hardnekkige stereotypes. Slachtoffers van racisme komen uitgebreid aan het woord. Op het einde van het boek doen de auteurs een aantal suggesties om tot oplossingen te komen.

Brief aan Cooper en de wereld / Hermans, Dalilla. - Antwerpen: Manteau, 2017. - 183 p.. - ISBN: 978-90-223-3421-8. Vindplaats Antwerpen: SAM 7 brie

Dalilla Hermans schreef in 2014 een open brief over racisme die viraal ging, sindsdien verdiept ze zich in het thema en is ze een veelgevraagd spreker en opiniemaker als het gaat over racisme, identiteit en gelijke kansen. In "Brief aan Cooper en de wereld" richt ze zich tot haar oudste zoon en vertelt ze op een beklijvende manier haar levensverhaal, hoe ze werd geadopteerd uit Rwanda toen ze twee was en over de manier waarop kleur haar leven meer bepaald dan ze lief is.

Gevangen in zwart-witdenken en hoe we kunnen ontsnappen / Tarawally; Vries, De. - Utrecht: Ten Have, 2018. - 127 p.. - ISBN: 978-90-259-0660-3 Vindplaats Antwerpen: SAM 7 geva

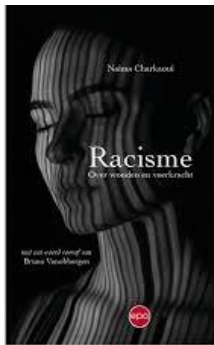
23 jaar geleden kwam Babah Tarawally als vluchteling uit Sierra Leone naar Nederland. Voor het eerst wordt hij zich ervan bewust hoe zijn huidskleur zijn identiteit bepaalt. Met humor en kwetsbaarheid beschrijft hij allerlei vormen van zwart-witdenken, zowel van medevluchtelingen als van witte Nederlanders. Hij vertelt hoe hij erin gevangen raakt en hoe hij eruit weet te ontsnappen. Daarvoor hoefde hij zich niet af te zetten tegen 'de boze witte man' of zijn huidskleur te ontkennen.

Waarom ik niet meer met witte mensen over racisme praat / Eddo-Lodge; Riemsdijk, van. - Kalmthout: Polis, 2019. - 252 p.. - ISBN: 978-94-6310-471-5. Vindplaats Antwerpen: SAM 2 waar

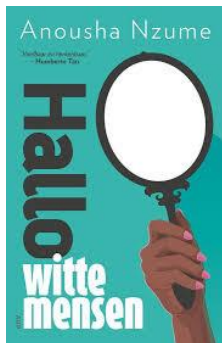
In dit boek gaat Reni Eddo-Lodge op zoek naar de historische oorzaken van racistische vooroordelen en laat ze zien hoe de ongelijkheid tussen wit en niet-wit in onze samenleving werkt. Ze toont aan dat racisme soms subtiel

maar onmiskenbaar structureel verankerd is onze samenleving, ook bij welmenende, tolerante burgers. De auteur wil met dit boek een bewustmaking en een gesprek op gang brengen.

Racisme : over wonden en veerkracht / Charkaoui; Vanobbergen. - Berchem: EPO, 2019. - 207 p.. - ISBN: 978-94-6267-161-4. - Vindplaats Antwerpen: SAM 10 raci

Naima Charkaoui is een Vlaamse politicologe, maar in dit boek is zij de psychologe die zich zorgen maakt over mensen die in een racistische omgeving leven: ze worden gepest, uitgescholden, buitengesloten, gediscrimineerd; ze hebben last van de stereotypen en vooroordelen van burens, onderwijzers, werkgevers, passanten en politieagenten. Zeker als dit van jongs af aan gebeurt, kunnen die dagelijkse provocaties en confrontaties de persoonlijkheidsontwikkeling bij de slachtoffers ervan totaal ontwrichten. Op zijn minst slaan ze wonden die weer moeten helen. Charkaoui wil 'méér slachtoffercultuur', meer ondersteuning voor mensen die nog niet genoeg veerkracht hebben opgebouwd om bewust én onbedoeld racisme van zich af te laten glijden in plaats van dat het hun wanhoop voedt. Inspirerend in dit boek zijn de vele praktische tactieken voor individuen en de strategieën voor instellingen die worden aangereikt, van hoe te handelen als omstander wanneer iemand verbaal wordt aangevallen tot hervormingen in het onderwijs en het delen van positieve ervaringen.

Halo witte mensen / Nzume. - Amsterdam: AUP, 2017. - 140 p.. - ISBN: 978-94-6298-414-1.

Vindplaats Antwerpen: SAM 7 hall

In dit boek houdt Anousha Nzume witte mensen een spiegel voor. Ze geeft voorbeelden van hedendaags racisme. Elk hoofdstuk in het boek bespreekt een begrip: witheid, wit privilege, exotisme, witte verlossers, zwarte piet, wit verleden en culturele toe-eigening. De lezer krijgt tips en het boek verwijst naar literatuur en beeldmateriaal. De half-Russisch, half-Kameroense schrijfster beschrijft ook haar eigen ervaringen met racisme.

Wit is ook een kleur / Bergman, Sunny. - Amsterdam: Nijgh & Van Ditmar, 2016. - 143 p.. - ISBN: 978-90-388-0305-0.

Vindplaats Antwerpen: SAM 7 witi

Vindplaats Turnhout: SAM 7 witi

Sunny Bergman is documentairemaakster, actieste en schrijfster. Ze maakte spraakmakende films voor de VPRO over thema's als zwarte piet en racisme (Zwart als roet, 2014), de schoonheidsmythe (Bepert houdbaar, 2007) en vrouwen en seks (Sletvrees, boek en film 2013). Tegelijk met haar nieuwe film 'Wit is ook een kleur' een onderzoek naar haar eigen etniciteit verschijnt nu een bundeling van Bergmans beste columns. Wordt het niet eens tijd voor een verkiezing van de meest feministische man? Geldt de vrijheid van meningsuiting wel of niet onverkort voor mensen met een dubbel paspoort? Hoe problematisch is wit zijn, en wat hebben feminisme en anti-racisme met elkaar gemeen?

Het antiracismehandboek / Lodik. - Amsterdam: Lev., 2021. - 255 p.. - ISBN: 978-94-005-1392-

1.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 anti

Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 anti

Diversiteits- en inclusie-expert Chanel Lodik laat in dit boek zien waarom het belangrijk is om je met antiracisme bezig te houden en hoe je actief kunt bijdragen aan een inclusieve samenleving. Het handboek maakt heel duidelijk waarom het niet genoeg is om niet racistisch te zijn. In een maatschappij die

gebouwd is op witte suprematie, is het nodig om actief antiracistisch te zijn. Het antiracismehandboek is opgedeeld in drie delen: eerst legt de auteur uit wat racisme is, vervolgens gaat ze in op hoe je racisme kunt herkennen (denk hierbij aan institutioneel racisme, interpersoonlijk racisme en racisme tegen specifieke groepen) en ten slotte vertelt ze wat je tegen racisme kunt doen. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met actiepunten en voorbeelden van hoe je kunt reageren in bepaalde situaties. Het boek eindigt met veel gestelde vragen, verklarende woordenlijsten en een uitgebreide bronnenlijst. Het is zinvol om vooraf de woordenlijsten (o.a. een beledigende woordenlijst) te lezen omdat ze heel wat basiskennis bieden.

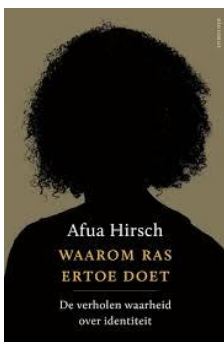

Witte suprematie en ik : hoe je privilege (h)erkent, racisme bestrijdt en de wereld verandert / Saad. - Amsterdam: Uitgeverij Atlas Contact, 2021. - 256 p.. - ISBN: 978-90-450-4325-8.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 witt

Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 witt

Layla Saad biedt inzicht in centrale begrippen in het antiracisme als witte fragiliteit, wit privilege en tokenisme. Reflectieopdrachten geven (witte) lezers handvatten om een goede bondgenoot te worden. Hoe kun je concreet en constructief bijdragen aan antiracisme? Saad geeft (witte) lezers daartoe handvatten in 'Witte suprematie & ik'. Helder en toegankelijk legt ze uit wat centrale begrippen in het antiracisme precies betekenen, zoals wit privilege, witte fragiliteit en witte apathie, en waarom bijvoorbeeld 'kleurenblindheid', culturele toe-eigening en tokenisme problematisch zijn. Dagelijkse reflectieopdrachten dwingen je ertoe je privilege onder ogen te zien. Zo werpt 'Witte suprematie & ik' verhelderend licht op verhulde vooroordelen en blinde vlekken. Dat is confronterend, maar het is een noodzakelijke stap voor witte mensen die niet langer Mensen van Kleur willen schaden en willen bijdragen aan een rechtvaardige samenleving.

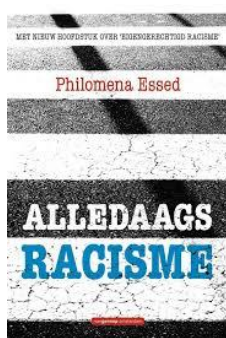

Waarom ras ertoe doet : de verholen waarheid over identiteit / Hirsch. - Amsterdam: Uitgeverij Atlas Contact, 2018. - 376 p.. - ISBN: 978-90-450-3336-5.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 waar

In dit boek, een combinatie van autobiografie, reportage en sociale kritiek, probeert de Brits-Ghanese journaliste Afua Hirsch er achter te komen wat de maatschappelijke betekenis is van ras en identiteit. Hoe er in Europa wordt gekeken naar huidskleur en naar de (koloniale) geschiedenis speelt

daarbij een grote rol. Hirsch legt onder meer uit waarom het voorwendsel 'kleurenblind' te zijn, meer problemen veroorzaakt dan oplost, en ze pleit voor verandering. Het boek maakt vooral duidelijk waarom het zo ongelofelijk ingewikkeld is om over ras, erfgoed en identiteit te praten.

Alledaags racisme : herziene editie / Essed. - Amsterdam: Uitgeverij Van Gennep B.V., 2016. - 376 p.. - ISBN: 978-94-6164-433-6
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 alle

Dit is een heruitgave van het oorspronkelijke boek uit 1984, dat focust op de ervaringen van zwarte vrouwen die vaak drievoudig respectloos behandeld worden: als vrouw, als zwarte en als lid van een onderklasse. Philomena Essed sprak met een twintigtal Surinaamse en Afro-Amerikaanse vrouwen over situaties op het werk, bij het zoeken naar woonruimte, tijdens het contact met burens of collega's, bij het winkelen, in de bus of in de tram. Het boek biedt een schat van materiaal dat inzicht geeft in wat de auteur alledaags racisme noemt. Een diffuus geheel van steeds terugkerende patronen van discriminatie en vooroordeel. Deze patronen zijn nog steeds aanwezig in de huidige samenleving. In deze nieuwe editie analyseert Essed ook het schaamteloos beleden racisme in de sociale media, dat vaak wordt gerechtvaardigd met een beroep op de vrijheid van meningsuiting.

Kuifje wordt volwassen : over de dekolonisering van de geest / Pinxten, Rik; Goegebeur. - Berchem: Epo, 2019. - 158 p.. - ISBN: 978-94-6267-188-1.
Vindplaats Antwerpen: WBE 1.1 kuif

Het Belgisch stripproduct 'Kuifje' ontstond in de koloniale periode en belichaamt onze 'superieure' westerse waarden. Rik Pinxten stelt dat het tijd wordt dat Kuifje volwassen wordt en zich bescheidener gaat opstellen. Dat gaat verder dan discuten over Zwarte Piet of de teruggave van koloniale kunst. Pinxten heeft geen kant-en-klaar-reddingsplan klaar, maar geeft in dit boek wel enkele algemene voorzetten. Hij koppelt zijn denken over een gedekoloniseerde aanpak aan de wereldwijde problemen die nauw met elkaar verbonden zijn (klimaatopwarming, grondstoffenroof, armoede, ongelijkheid, vluchtelingen). Die interdependentie tussen ons westers levenspatroon en de miserie in het Zuiden wordt niet of zeker onvoldoende gemaakt. Het boek schuift een reeks materiële en economische veranderingen naar voren, van minder vlees eten tot het begraven van het veralgemeend recht op privébezit. Maar het hamert ook op de noodzaak van een mentaliteitsverandering. We moeten naar elkaar leren luisteren en respectvol tot wereldwijd gedragen afspraken komen om nog een zinvolle toekomst voor mensheid en aarde te kunnen hebben. Voorwaarde om die omslag te maken is de dekolonisering van onze geest.

Congoville : contemporary artists tracing colonial tracks / Boons; Colard; Laet, de, Veerle; Ait

Daoud; Goethem, Van, Herman; Boeck, de, Filip; Kisikudi; Munsya; Pongo; Roo, De; Weyns, Sara. - Leuven: Leuven University Press, 2021. - 271 p.. - ISBN: 978-94-6270-236-3.

Vindplaats Antwerpen: WBE 6.3.6 cong

Een eeuw na de oprichting van de École Coloniale Supérieure in Antwerpen nodigt het naburige Middelheimmuseum onderzoeker en curator Sandrine Colard uit om een tentoonstelling te creëren die sitespecifiek peilt naar de stille geschiedenissen van het kolonialisme. Congoville duidt op de zichtbare en onzichtbare stedelijke sporen van de kolonie, niet op het Afrikaanse continent, maar pal in het België van vandaag: een schoolgebouw, een park, imperialistische mythes en

burgers van Afrikaanse origine. Doorheen de tentoonstelling en deze bijhorende publicatie is Congoville de context waarbinnen 15 hedendaagse kunstenaars, als zwarte flâneurs op pad in een postkoloniale stad, het koloniale verleden en de impact ervan adresseren. Door de veelheid aan perspectieven en stemmen is dit boek tegelijk een catalogus en een naslagwerk met zowel academische als artistieke bijdragen. Samen ontvouwen de betrokken kunstenaars en auteurs de blauwdruk van Congoville, een imaginaire stad die ons nog steeds onbewust in haar greep houdt, maar ons ook aanspoort om na te denken over een de-koloniaal utopia.

Witte onschuld : paradoxen van kolonialisme en ras / Wekker. -

Amsterdam: Amsterdam University Press, 2017. - 343 p.. - ISBN: 978-94-6298-477-6

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 witt

'Witte onschuld' is een kernachtige analyse van kolonialisme en ras in de Nederlandse samenleving. De auteur observeert dat in Nederland, in tegenstelling tot andere ex-koloniale naties, de historische studie van het koloniale moederland gescheiden is gebleven van de studie van de koloniën zelf. Haar studie neemt ons in zes hoofdstukken mee langs een

waaier aan paradoxen omtrent ras, seksualiteit en kolonialisme waarbij het (witte) Nederlandse zelfbeeld wordt geanalyseerd. Dat zelfbeeld, concludeert ze, is deels gevormd door een niet-onderkend reservoir van kennis en gevoelens gebaseerd op vierhonderd jaar Nederlandse imperiale heerschappij. Hierdoor ontstaat een paradoxale ontkenning van ras als betekenisgevend onderdeel van de maatschappij en dat is onder andere bij de discussie omtrent Zwarte Piet heel goed zichtbaar. Het boek biedt een eerste hulpmiddel aan diegenen die het verleden onder ogen willen komen met als doel het heden én verleden beter te begrijpen.

Discriminatie van personen van Afrikaanse origine / UNIA [Brussel]. - Sint-Gillis: Unia, 2022. - 52 p.URL:

[https://www.unia.be/files/Documenten/Publicaties_docs/Discriminatie_van_personen_van_Afrikaanse_origine_\(2022\).pdf](https://www.unia.be/files/Documenten/Publicaties_docs/Discriminatie_van_personen_van_Afrikaanse_origine_(2022).pdf)

De ongelijkheid en discriminatie waarmee personen van Afrikaanse origine te maken krijgen, staat meer dan ooit in het brandpunt. De actualiteit maakt duidelijk dat racisme en discriminatie veel gezichten hebben en zich anders kunnen uiten naargelang de groep of de personen waarom het gaat. Zo verschillen niet alleen de stereotypen en vooroordelen die over hen bestaan, maar ook hun maatschappelijke posities. Die verschillen vergen ook een verschillende benadering. Unia onderzoekt in dit rapport de discriminatie waarmee deze groep te maken krijgt. Het rapport bouwt verder op eerdere rapporten uit 2011 en 2017 die ingingen op de discriminatie van personen van Afrikaanse herkomst. In 2011 werd onderzocht met welke stereotypen en vormen van discriminatie ze worden geconfronteerd. De koloniale geschiedenis van België bleek een sterke invloed te hebben op de beeldvorming over mensen van Afrikaanse origine. In 2017 werd dit aangevuld met een overzicht van de dossiers over discriminatie van personen met een zwarte huidskleur en een bespreking van de problemen. Dit rapport bestaat uit drie grote delen: 1. cijfers over meldingen en dossiers die Unia de voorbije tien jaar behandelde; 2. werk, huisvesting en onderwijs: drie grote domeinen waarop discriminatie en ongelijkheid zich bijzonder sterk laten voelen; 3. hete hangijzers en dekolonisering. Tot slot worden enkele aanbevelingen geformuleerd.

Een veerkrachtige stem geven aan de ervaringen van doelwitten van racisme : handleiding vormingstraject 'Als doelwit krachtig omgaan met racisme' / Bouazati, El; Ouchoukout. - <SL>: Orbit vzw, 2021. - 21 p. URL: <https://www.orbitvzw.be/wp-content/uploads/2021/12/ORBIT-Handleiding-Veerkrachtige-stem-doelwitten-racisme-101221.pdf>

Vindplaats Antwerpen: SAM 10 veer

ORBIT vzw werkte een vormingsaanbod uit dat gericht is op het versterken van doelwitten van racisme. Het vormingsaanbod bestaat uit twee aparte vormingen voor twee doelgroepen enerzijds voor doelwitten van racisme ("Als doelwit krachtig omgaan met racisme") en anderzijds professionals ("Doelwitten van racisme in hun kracht zetten"). Beide vormingen kunnen bij ORBIT gevolgd worden. Maar omdat de vraag groot is en opdat de zorg voor doelwitten van racisme door het brede werkveld zou kunnen gedragen worden, biedt ORBIT een handleiding aan. Ze is geschreven voor vormingswerk.st.ers die zelf doelwitten van racisme willen begeleiden. De handleiding reikt een algemeen theoretisch kader aan en beschrijft procesmatig de bouwstenen van een vormingsaanbod voor doelwitten. Zo kunnen procesbegeleid.st.ers op een veilige manier een stem te geven aan de ervaringen van

doelwitten van racisme. Op die manier kunnen doelwitten hun (veer)kracht en weerbaarheid herwinnen.

Geen ruimte voor discriminatie : handreiking voor gemeenten voor het tegengaan van anti-zwart racisme, antisemitisme, anti-moslim racisme, antiziganisme en lhbt+ discriminatie / Asante; Briels; Broekrolofs; Cadat Lampe; Eden, van; Felten; Hinsberg, van; Kros; Poerwoatmodjo; Vlug. - Utrecht: Movisie, 2022. - 139 p.

URL: [https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2022-](https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2022-03/Geen_ruimte_voor_discriminatie.pdf)

[03/Geen ruimte voor discriminatie.pdf](https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2022-03/Geen_ruimte_voor_discriminatie.pdf)

Vindplaats Antwerpen: SAM 1 geen

Deze handreiking werd ontwikkeld voor (Nederlandse) gemeenten die discriminatie willen aanpakken en daarvoor lokaal antidiscriminatiebeleid willen ontwikkelen. Ze vormt een aanvulling op de in 2018 verschenen Handreiking Antidiscriminatiebeleid die kan beschouwd worden als basis. In deze handreiking wordt aandacht besteed aan het voorkomen en bestrijden van vijf specifieke vormen van discriminatie en racisme die elk een eigen geschiedenis, een eigen dynamiek en eigen kenmerken kennen. De handreiking bestaat uit een algemeen hoofdstuk over de aanpak van discriminatie en vijf hoofdstukken met praktische leidraden bij de aanpak van vijf specifieke vormen van discriminatie en racisme. In elk hoofdstuk staat een stappenplan voor het ontwikkelen van beleid. De handreiking kwam tot stand in samenwerking met (zelf)organisaties uit verschillende gemeenschappen en gemeenten en door feedback van betrokken gemeenteambtenaren. Hoewel ontwikkeld binnen een Nederlandse context kan de publicatie ook nuttig zijn voor Vlaams lokaal beleid.

Opgroeien in kleur : opvoeden zonder vooroordelen / Mesman. - Amsterdam: Uitgeverij Balans B.V, 2021. - 269 p.. - ISBN: 978-94-6382-179-7.
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 opvo
Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 opgr

De meeste mensen willen hun kinderen graag opvoeden zonder vooroordelen. Toch blijkt uit onderzoek dat ouders en opvoeders onvermijdelijk vooroordelen hebben en die ook overdragen. Hoe word je je ervan bewust welke dat zijn? Hoe voed je je kinderen zoveel mogelijk op zonder vooringenomen ideeën over kleur? Hoe maak je racisme bespreekbaar? Op toegankelijke wijze en aan de hand van de nieuwste wetenschappelijke inzichten wordt in dit boek uitgelegd waar de oorsprong ligt van allerlei vooroordelen. Daarnaast krijg je een helder overzicht van het brede scala aan inzichten over thema's als culturele toe-eigening en cancel culture. Je wordt uitgenodigd om met die kennis kritisch te kijken naar situaties, uitspraken en opvattingen in het dagelijks gezinsleven. Ouders kunnen zo zelf bepalen waar de eigen opvattingen liggen, om die vervolgens met hun kinderen te bespreken. Het boek is ook leerrijk voor professionele opvoeders in de kinderopvang en het onderwijs. Ter aanvulling van het boek kan je op Youtube het filmpje 'De wonderjaren. Maken kleuters een onderscheid in huidskleur?' bekijken.

7 gouden tips voor antidiscriminatiemethodes in het onderwijs / Felten. - Utrecht: KIS

(Kennisplatform Integratie & Samenleving), 2020. - 11 p.
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.5 7gou

Vooroordelen, stereotypen en discriminatie verminderen onder jongeren in het middelbaar onderwijs is niet eenvoudig. Wetenschappelijke studies wijzen uit dat sommige

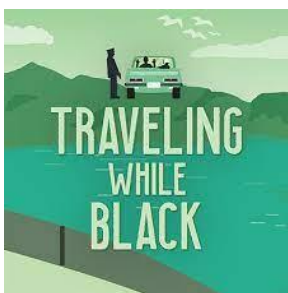
antidiscriminatie-interventies werken en dat sommige aanpakken net een averechts effect hebben. Onderzoekers van KIS vertaalden de resultaten van deze studies naar praktische handvaten voor in de klas. Deze publicatie is bedoeld voor de ontwikkelaars van antidiscriminatie-interventies of -methodes die aangeboden worden aan scholen. Ook staan er tips voor leerkrachten die zelf aandacht willen besteden aan dit thema. Leerkrachten met weinig tijd vinden de allerbelangrijkste tips en inzichten verzameld op een A4-pagina: 1 voor het mbo (beroepsonderwijs) en 1 voor het voortgezet onderwijs.

Actuales : 'Black Lives Matter' & omgaan met racisme / Studio Globo. - Brussel: Studio Globo, 2021. - 24 p.
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 actu

Deze actuales zoomt in op de Black Lives Matter-beweging. Wat betekent de slogan 'Black Lives Matter' en waarom komen mensen hiervoor op straat? Het debat rond racisme en het koloniaal

verleden is volop aan de gang. De samenleving is in transitie en dus op zoek naar manieren van kijken en aanpakken van racisme. Deze les biedt je methodieken en een theoretisch kader om met je leerlingen in de klas in dialoog te gaan én de BLM-protesten te kaderen. In deze les willen we kijken naar racisme als een systeem én kort linken naar de historische component ervan.

Traveling While Black / [s.n.]. - Montréal, Que.: Felix & Paul Studios, 2019. - <OB>

URL: <https://www.oculus.com/experiences/go/1994117610669719/>

Traveling While Black is een filmische VR-ervaring die de kijker onderdompelt in de lange geschiedenis van de beperking van bewegingsvrijheid voor zwarte Amerikanen en het creëren van veilige zones voor deze gemeenschap. De film van neemt je mee naar de

historische 'Ben's Chili Bowl' in Washington DC. De kijker deelt een intimistische reeks momenten met verschillende uitbaters van Ben's terwijl ze nadenken over hun ervaringen met bewegingsvrijheidsbeperkingen en rassenverhoudingen in de VS. Travelling While Black confronteert ons met de manier waarop men in Amerika over "ras" denkt en praat, en benadrukt de dringende noodzaak om niet alleen het verleden te herinneren, maar ervan te leren, en een dialoog te faciliteren over de uitdagingen waarmee reizigers uit minderheidsgroepen tegenwoordig nog steeds worden geconfronteerd. De app kan enkel gebruikt worden in combinatie met een VR-bril. Bij docAtlas kan je daarvoor de [VR-

koffer](<https://anet.be/record/opacdoca/c:lvd:15305203/N>) ontlenen met 4 zo'n VR-brillen en toebehoren.

Eurocentrisch denken voorbij : interculturele perspectieven in geschiedenisonderwijs / Couttenier; Standaert; Nieuwenhuysse, Van, Karel. - Leuven: Universitaire Pers Leuven, 2018. - 112 p.. - (Historisch denken; 2018: 1). - ISBN: 978-94-6270-154-0.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.2 euro

Dit boekje biedt concrete handvaten om het Vlaamse geschiedenisonderwijs te ontdoen van eurocentrisch denken. Uit een grondige analyse van het geschiedenisonderwijs in Vlaanderen blijkt dat nog al te vaak een eurocentrisch perspectief wordt gehanteerd. Dit eurocentrisch denken stelt voorop dat de belangrijkste ontwikkelingen in de wereldgeschiedenis te vinden zijn in de evolutie van de Europese en Westerse wereld, en gebruikt het Westen als maatstaf om andere beschavingen te beoordelen. Een eurocentrisch denkkader is problematisch. Het belemmert een genuanceerde historiografische blik om vanuit verschillende perspectieven historisch te denken. Daarnaast dreigt ook de onwetendheid over andere culturen de vorming van een superioriteitsgevoel over de eigen geschiedenis te bevorderen. Dit derde volume in de reeks Historisch denken presenteert inhoudelijk-didactische alternatieven en toont hoe eurocentrisme kan worden overstegen. Case studies over Chinees-Westerse en Belgisch-Congolese geschiedenis maken dit concreet. Het boek is helder en toegankelijk geschreven. Een onontbeerlijk boek voor zij die voor 21ste-eeuwse (superdiverse) klasgroepen staan.

Dochter van de dekolonisatie / Nsaii. - Berchem: EPO, 2020. - 220 p.. - ISBN: 978-94-6267-178-2.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 doch

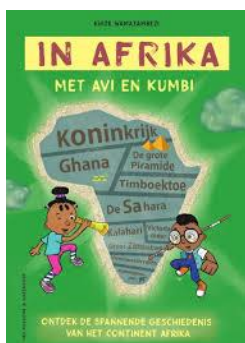
Politicoologe Nadia Nsaii verweeft in 'Dochter van de dekolonisatie' haar persoonlijke levenservaring als Belgische met Congolese roots met de geschiedenis van de Belgische koloniale periode, waar zij op terugblijkt met haar eigen familiale voorgeschiedenis als leidraad. Zij kijkt ook vooruit. De auteur roept op om bij te dragen aan de dekolonisatie van de mens en de samenleving. Ze staat stil

bij vier soorten acties in de cultuursector (publieke ruimte en musea), op het vlak van educatie (onderwijs en media), in de sociaal-economische sector (arbeidsmarkt) en op internationaal niveau (ontwikkelingssamenwerking en handelsrelaties). Ze pleit voor een actief en constructief anti-racismebeleid, door bijvoorbeeld de antidiscriminatiewetgeving te verstrengen en sociale mediakanalen aansprakelijk stellen voor de publicatie van racistische en discriminerende commentaren. Dit boek kan dienen als een bundeling van lessen koloniale en postkoloniale geschiedenis voor het onderwijs.

Sporen van kolonisatie / Keppens; Poelman; Meeuws. - Antwerpen: Studio Globo vzw, 2018. - handleiding (42 p.); website
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 COD spor

De lessenreeks 'Sporen van kolonisatie' voor de derde graad lager onderwijs bestaat uit vijf lesonderdelen die modulair te gebruiken zijn. De doelstelling is leerlingen stimuleren om het koloniale verleden kritisch te verkennen en van daaruit het heden beter te begrijpen. Kritisch reflecteren op de koloniale geschiedenis en de mechanismes die eruit zijn voortgekomen, is van belang om stereotiepe beeldvorming, racisme en discriminatie tegen te gaan. Er is bewust voor gekozen om leerlingen verschillende perspectieven op de geschiedschrijving aan te bieden. Op de bijbehorende website vind je alle benodigde filmfragmenten, foto's, leerpaden, informatie- en werkbladen, enz. Deze lessenreeks is een aanvulling bij het lesmateriaal 'Wonen en leven in Congo' maar kan ook apart gebruikt worden.

In Afrika met Avi en Kumbi : ontdek de spannende geschiedenis van het continent Afrika / Wamazambezi. - [Amsterdam]: Van Holkema & Warendorf, 2020. - 48 p.. - ISBN: 978-90-00-35671-3
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 inaf
Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.1 inaf

Dit kleurrijk geïllustreerde boek voor lezers vanaf 7 jaar vertelt de geschiedenis van Afrika vanuit Afrikaans perspectief. Van de jager-verzamelaars in de prehistorie tot de warrior queens van het Nubische rijk. Over de ruilhandel tussen verschillende Afrikaanse landen, religie en spiritualiteit, de slavenhandel, het kolonialisme en de strijd om onafhankelijkheid. Belangrijke figuren uit de Afrikaanse historie worden besproken.

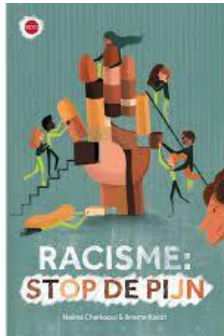

Afrispectives : een klein lespakket over Afrika, haar diaspora, diversiteit en identiteit / Bijnaar. - Amsterdam: EducatieStudio, 2017.
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.3.1 afri

Bestemd voor leerlingen in de onder- en bovenbouw van het voortgezet en het middelbaar beroepsonderwijs

Met dit lespakket verkennen leerlingen de diaspora, diversiteit en identiteit van Afrika met als doel stereotype beeldvorming te doorbreken. Aan bod komen onderwerpen als slavernij en slavenhandel, racisme, discriminatie, eurocentrisme, politieke helden, LHBT, kunst, muziek, sinterklaasfeest, ... De basis van dit lespakket wordt gevormd door de verhalen, blogs, gedichten en artikelen in de storymap op www.afrispectives.com. Deze zijn geschreven door mensen vanuit heel de wereld die zich identificeren met het Afro-perspectief of er nauwe affiniteit mee hebben. Qua inhoud en werkvormen is aansluiting gezocht met de belevingswereld van leerlingen van het voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Er zijn opdrachten voor verschillende niveaus. Het lespakket is gemaakt vanuit het concept van 21^e-eeuwse vaardigheden (o.m. kritisch, creatief en probleemoplossend denken, communiceren...). Het kan worden ingezet in de lessen aardrijkskunde, geschiedenis, economie, maatschappijleer, wereldburgerschap,

burgerschapsvorming, Nederlands, Engels, filosofie. Ook geschikt voor een vakoverschrijdend project.

Racisme : stop de pijn / Charkaoui, Naima; Kastit; Cools. - Berchem: EPO, 2022. - 228 p.. - ISBN: 978-94-6267-361-8.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 raci

Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 raci

Een boek voor iedereen die de pijn van racisme wil stoppen: kinderen die er zelf mee te maken krijgen én kinderen die een bondgenoot willen zijn. Het leert je hoe racisme eruit kan zien, dat racisme kwetsuren veroorzaakt en hoe je ermee omgaat. Kinderen

(vanaf ca. 10 jaar) kunnen het alleen lezen of samen met een volwassene - een ouder of opvoeder, een leerkracht, een jeugdwerker of een buurtwerker.

Our skin : a first conversation about race / Madison; Ralli; Roxas. - New York, N.Y.: Rise, 2021. -

1 v. (<NP>). - ISBN: 978-0-593-51939-4

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.1 ours

Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.1 ours

Onderzoek toont aan dat praten met kinderen vanaf 2 jaar over thema's als huidskleur en gender hen niet alleen helpt om hun omgeving te begrijpen maar ook hun zelfbewustzijn en zelfwaardering vergroot en hen beter in staat stelt onrechtvaardigheid zoals discriminatie en vooroordelen te herkennen. Aan de hand van de duidelijke illustraties en

eenvoudige, interactieve zinnen in dit (Engelstalige) prentenboek kan je met peuters en kleuters praten over het thema huidskleur en etnische groepen. Aan bod komen huidskleur, ras-gerelateerde observaties, diverse gezinnen, terminologie rond identiteit, stereotypen en vooroordelen, ras, racisme, empowerment en activisme. Achteraan staat meer uitleg over de thema's voor de volwassene.

De binnenkant van mij / hooks, bell; Raschka. - Amsterdam: ROSE stories, 2021. - 1 v. (<NP>). - ISBN: 978-90-831455-2-5.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 binn

Vindplaats Turnhout: WBE 5.1 binn

Aan de hand van dit prentenboek kan je met jonge kinderen praten over het thema huidskleur en de vooroordelen die hierrond leven. Het eenvoudige verhaal toont dat er verschillende huidskleuren zijn, dat je huid maar een laagje is dat omheen je rijke binnenkant zit, dat je jezelf mag laten zien en zijn wie je bent.

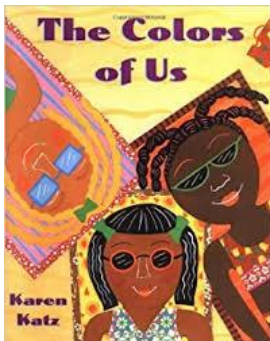
The colors we share / Dass. - New York, N.Y.: Aperture, 2021. - 1 v. (<NP>). - ISBN: 978-1-59711-501-8
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 colo

Portretten van mensen uit heel de wereld, gefotografeerd voor een achtergrond die overeenkomt met de kleur van hun huid. Onder elke foto staat de overeenkomstige Pantone kleurcode. De fotograaf toont hoe kleurrijk mensen in werkelijkheid zijn en stelt hiermee het concept ras en de beperkte categorieën waarmee we elkaar beschrijven in vraag. Het boek laat ons stilstaan bij hoe we kijken naar onszelf en anderen op basis van zowel gelijkenissen als verschillen. Kinderen ontdekken hoe ze door het mengen van verschillende kleuren verf hun eigen huidskleur kunnen samenstellen.

Sulwe / Nyong'o, Lupita; Harrison; Windzak. - Amsterdam: ROSE Stories, 2021. - 1 v. (<NP>). - ISBN: 978-90-831455-5-6.
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 sulw

Het meisje Sulwe is veel donkerder dan haar ouders en zusje. Op school voelt ze zich buitengesloten en wordt ze gepest. In haar droom wordt ze door de nacht opgehaald en leert zij hoe dag en nacht, licht en donker, uiteindelijk niet buiten elkaar kunnen. Verhaal over leren van jezelf te houden voor kinderen vanaf ongeveer 5 jaar.

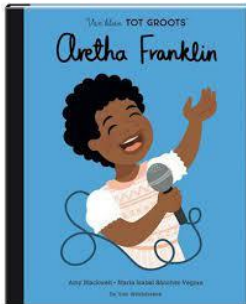
The Colors of Us / Katz. - New York: Square Fish, 2012. - veelv. gepag.. - ISBN: 978-0-8050-7163-4
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 colo

Een vrolijk (Engelstalig) prentenboek over de schoonheid van culturele diversiteit. Als Lena een zelfportret wil schilderen, legt haar moeder uit hoe ze verf kan mengen om het "juiste bruin" te verkrijgen. "Bruin is bruin" beweert Lena, waarop haar moeder met haar gaat wandelen om te tonen hoeveel verschillende tinten bruin er zijn. Terwijl ze de buren groeten, beschrijft ze hun huidskleur aan de hand van etenswaren. Lena beseft dat elke kleur mooi is. Ze schildert de portretten van al haar vrienden en gebruikt verschillende kleuren om hun huidskleur weer te geven. Met bijgevoegde vertaling.

Brown girl magic : een boek voor, door en over bruine meisjes / Hermans; Ramos. - Antwerpen: Davidsfonds / Infodok, 2018. - [36] p.. - ISBN: 978-90-5908-937-2
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.1 brow
Vindplaats Turnhout: WBE 5.1 brow

Tweetalig (Nederlands en Engels) prentenboek op rijm met sprookjesachtige, warmgekleurde tekeningen over bruine meisjes in een witte wereld. Noen komt verdrietig en boos thuis van school omdat iemand haar uitlachte om haar krullen en huidskleur. Hij had gezegd dat ze maar weg moest. Maar Noen wil helemaal niet weg. En dat hoeft ook niet, zegt haar zusje Maan, want Noen is prima zoals ze is. Meer nog, ze is **MAGISCH**. *Brown Girl Magic* draagt bij aan een betere representatie van donkere meisjes in het Westen.

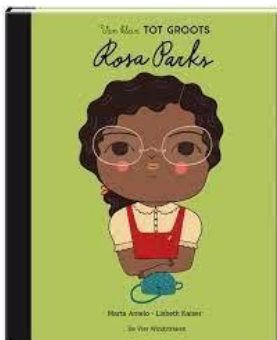

Van klein tot groots : Aretha Franklin / Sánchez Vegara; Blackwell; Schoehuys-Blaak. - Rijswijk: De Vier Windstreken, 2021. - 1 v. (<NP>). - (Van klein tot groots; 2021: 02). - ISBN: 978-90-5116-876-1.

Vindplaats Antwerpen: WBE 2.2 vank

Vindplaats Turnhout: WBE 2.2 vank

Met de serie 'Van klein tot groots' ontdekken kinderen de levensverhalen van belangrijke personen uit de wereldgeschiedenis. Dit deel gaat over Aretha Franklin die opgroeide in een muzikale familie en een wereldberoemde soulzangeres werd. Ze speelde een grote rol bij de strijd voor gelijke rechten voor zwarte en witte mensen. Ze wordt wereldwijd gezien als hét symbool van respect.

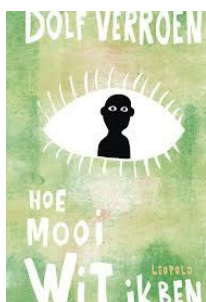

Van klein tot groots : Rosa Parks / Kaiser, Lisbeth ; Antelo, Marta ; [vert.] Schoehuys-Blaak, Antje . - Rijswijk : De Vier Windstreken, 2020 . - 1 v. (<NP>) , ill. - (Van klein tot groots. - Rijswijk; vol. 2020: 01) - ISBN-13 978-90-5116-783-2.

Vindplaats Antwerpen: WBE 2.2 vank

Vindplaats Turnhout: WBE 2.2 vank

Dit deel gaat over Rosa Parks die opgroeide in Alabama waar ze al op jonge leeftijd leerde om voor zichzelf op te komen. Rosa werd burgerrechtenactiviste. Met haar moed en waardigheid bracht ze een beweging op gang die een einde zou maken aan de rassenscheiding in de Verenigde Staten.

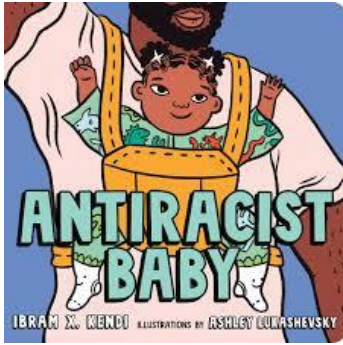

Hoe mooi wit ik ben / Verroen; Linden, van der. - Amsterdam: Leopold, 2016. - 72 p.. - ISBN: 978-90-258-6976-2

Vindplaats Antwerpen: WBE 2.3 hoem

Vindplaats Turnhout: WBE 2.3 hoem

Maria krijgt op haar twaalfde verjaardag een mooi cadeau van haar vader: Koko, haar eerste eigen slaafje. In de ik-vorm doet Maria in veertig korte hoofdstukjes van een of twee bladzijden verslag over haar opkomende puberteit maar vooral over de vanzelfsprekendheid waarop zij en haar familie slaven behandelen als handelswaar. Het boek verscheen eerder onder de titel 'Slaaf kindje slaaf'.

Antiracist Baby / Kendi; Lukashevsky. - New York: Kokila, 2020. - [22] p.. - ISBN: 978-0-593-11041-6
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 anti
Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 anti

Kartonboekje over antiracisme. De auteur wilde een tool creëren waarmee ouders en opvoeders met jonge kinderen kunnen praten over racisme nog voor die het kunnen begrijpen, zodat ze vertrouwd geraken met het fenomeen en er geen taboes rond bestaan. De vrolijke cartoonachtige afbeeldingen tonen een grote diversiteit aan mensen. De (Engelstalige) tekst op rijm verduidelijkt de negen stappen naar een gelijkwaardige samenleving. De gebruikte begrippen en woordenschat zijn te moeilijk voor heel jonge kinderen. Omdat het boekje het begrip antiracisme goed definieert en verklaart, kan het interessant zijn voor jongeren en volwassenen.

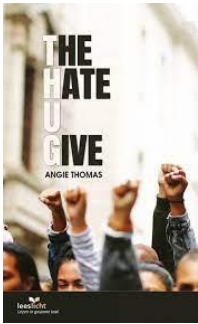
Bedtijd verhalen voor rebelse meisjes : 100 verhalen over black girl magic / Thompson; Spier; Rock; Workneh; Odero; Ware; Miranda; Thomas; Alles; Hadjar. - Amsterdam: ROSE stories, 2021. - 224 p.. - ISBN: 978-90-831455-3-2.
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.4 bedt

Dit boek is het resultaat van het werk van Zwarte vrouwelijke en non-binaire schrijvers, redacteuren en illustratoren. Het is een eerbetoon aan 100 grensverleggende Zwarte vrouwen en meisjes die hun dromen waarmaakten door hun onverwoestbare Black Girl Magic. De waargebeurde sprookjes zijn samengesteld door journalist Lily Workneh en het voorwoord komt van CaShawn Thompson, het brein achter de #BlackGirlMagic-beweging. ROSE stories voegde daarnaast 10 inspirerende vrouwen toe. Het boek is een leerzame reis door de tijd waarin hedendaagse helden worden afgewisseld met historische helden.

Liefde in kleur / Babalola, Bolu; Keesmaat; Visser. - Amsterdam: Uitgeverij Orlando, 2021. - 315 p.. - ISBN: 978-90-831714-0-1.
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.3.3 lief

In dit boek herschrijft Bolu Babalola de mooiste liefdesverhalen uit de geschiedenis en mythologie. Ze giet ze in een modern jasje met gevoel voor levendigheid en detail. Ze focust op de magische vertellingen van West-Afrika, Griekse mythen en oude legenden uit Zuid-Azië en van verhalen uit landen die niet meer bestaan. Babalola rekent af met oude patriarchale vertellingen en concentreert zich op verhalen van krachtige, zelfbewuste vrouwen.

The hate u give / Thomas. - Amsterdam: Eenvoudig Communiceren, 2022. - 103 p.. - (Leeslicht; 2022: 1). - ISBN: 978-90-8696-701-8
Vindplaats Antwerpen: TAAL 3.5.5 lees

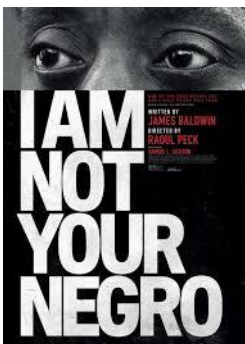
We volgen de 16-jarige Starr. Ze woont in een arme zwarte wijk, maar gaat naar een rijke witte school. Op een avond wordt haar beste vriend Khalil doodgeschoten door een politieagent. De agent dacht dat Khalil een drugsdealer was. Maar Starr weet dat Khalil onschuldig en ongewapend was. De buurt steunt de agent. Zij gaan ervan uit dat Khalil een crimineel was omdat hij zwart was. Starr kent de waarheid, maar durft ze wel te zeggen wat er echt gebeurd is? Het zal haar in een moeilijke positie brengen. Ze wil graag bij haar klasgenoten van school horen. En tegelijk ook bij haar vrienden uit haar buurt. Alleen zijn dat verschillende culturen. Met verschillende normen, waarden, regels en ideeën over de politie. Wat moet ze doen? *The Hate U Give* is een krachtig Young Adult-boek over actuele thema's zoals de Black Lives Matter-beweging, vooroordelen, racisme en identiteit. Easy Reader op leesniveau A2/B1

The Hate U Give / Tillman; Thomas; Stenberg; Hall; Hornsby; Apa; Common; Mackie; Halloran, O'. - [S.l.]: Twentieth Century Fox Home Entertainment, 2019. - 1 dvd-video ca. 128 min.

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 hate
Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 hate

Verfilming van de bestseller van Angie Thomas over een actueel maatschappelijk onderwerp: politiegeweld tegen Afro-Amerikanen. De 16-jarige Starr Carter wordt continu tussen twee werelden heen en weer geslingerd. Ze zit op een witte privéschool maar woont zelf in een arme, zwarte wijk. Dit wankel evenwicht wordt definitief verstoord als Starrs jeugdviend voor haar ogen wordt neergeschoten door een politieagent. *The Hate U Give* vertrekt uit tragiek, mondt uit in activisme, maar verklaart bovenal de absurde strijd van een ganse gemeenschap. Een eye-opener die het debat, maar ook de haat, bevattelijk maakt.

I am not your negro / Peck, Raoul; Aigui, Alexei; Jackson, Samuel L.. - Leuven: Dalton Distribution, 2017. - 1 <DVV> (93 min.). - ISBN: 978-94-6187-507-5

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 iamn

In deze Belgische co-productie vertrekt Raoul Peck van de onafgewerkte roman van de Afro-Amerikaanse schrijver James Baldwin "Remember this house" voor een reis door de zwarte geschiedenis die de Burgerrechtenbeweging uit de jaren zestig verbindt met het huidige #BlackLivesMatter. De tekst, geschreven in 1979, is helaas nog altijd heel actueel en bespreekt een racisme dat veel dieper geworteld is, een fundamenteel gevoel waarbij men de andere niet in zijn menselijkheid wil aanvaarden. De film is een treffend betoog op basis van archiefbeelden, filmfragmenten en actuele nieuwsbeelden die aan elkaar gepraat worden door de bezwerende stem van Samuel L. Jackson. Er zijn op internet veel, voornamelijk Engelstalige, verwerkingssuggesties te vinden bij de documentaire. De

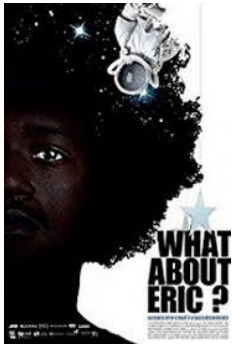
Discussion Guide van Magnolia Pictures biedt interessante suggesties om de film te behandelen in de 3e graad secundair onderwijs.

Selma / DuVernay; Oyelowo; Wilkinson; Ejogo; Roth; Winfrey. - Groot Brittannië: E One, 2015. - dvd (128 min.).
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 selm

In 1965, ruim een eeuw na de Amerikaanse Burgeroorlog, barsten in de staat Alabama diverse protesten los. De Afro-Amerikaanse bevolking eist stemrecht voor minderheden in Amerika. De spanningen lopen hoger op na de dood van een jonge Afro-Amerikaan en de arrestatie van Annie Lee Cooper en explodeert wanneer de protestmars van het stadje Selma naar de hoofdstad Montgomery eindigt met bruto geweld en de boeken ingaat als Bloody Sunday. Ze laten het er echter niet bij zitten. Onder leiding van Martin Luther King, Jr. ontstaat één van de grootste protestmarsen ooit.

What about Eric? / Stuyck; Vermeersch. - [S.I.]: Dalton Distribution, 2014. - dvd, 54 min.
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 what

De energieke Eric Kabongo, een jonge Congolese Belg, droomt van een muziecarrière. Onder het alias 'Krazy-E' probeert hij naam voor zichzelf te maken. Zijn droom komt echter in conflict met de harde realiteit en een verleden dat hem achtervolgt. In dit integer en eerlijk relaas vertelt Eric de kijker hoe hij als 12-jarige Congolees aankwam in België. Hoe hij zijn eigenheid en roots probeert om te buigen naar de verwachtingen in de samenleving. Hoe hij kijkt naar de mensen rondom hem. En omgekeerd, hoe zien zij hem? De bijgevoegde filmfiche van Lessen in het donker geeft een aanzet om de film te bespreken in de les.

Documentatiecentrum Atlas Antwerpen

Carnotstraat 110
2060 Antwerpen
03 203 57 50

docatlas@provincieantwerpen.be

Documentatiecentrum Atlas Turnhout

Warandestraat 42
2300 Turnhout
014 72 40 20

docatlasturnhout@provincieantwerpen.be